

Νεοελληνική Γλώσσα Α' Γυμνασίου

Προφορικός – Γραπτός Λόγος

Προφορικό – Γραπτό Κείμενο

Αγγελική Χρόνη –
Φιλολόγος

Κείμενο: μορφή μηνύματος

Προφορικό

- Το Προφορικό Κείμενο ακούγεται και μιλιέται

Παράδειγμα:

- ✓ μια ομιλία σε ένα ακροατήριο
- ✓ Ένας διάλογος της καθημερινής ζωής

Γραπτό

- Το Γραπτό Κείμενο διαβάζεται και γράφεται

Παράδειγμα:

- ✓ ένα άρθρο εφημερίδας
- ✓ ένα βιβλίο

Λόγος:

ύφος και γλωσσικές επιλογές μηνύματος

Προφορικός

- Οι συνομιλητές μοιράζονται τον ίδιο χώρο
→ υπάρχει πλούσιο φορτίο ομιλίας με εξωγλωσσικά (χειρονομίες, εκφράσεις) και παραγλωσσικά στοιχεία (επιτονισμός)

Γραπτός

- Ο Γραπτός Λόγος είναι αυτόνομος χωροταξικά και γι' αυτό απουσιάζουν τα εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία και τα οποία μπορούν να αποδοθούν με σημεία στίξης.

Προφορικός Λόγος

- Είναι άμεσος, αυθόρμητος και απροσχεδιαστος → περιέχει:
 - ✓ απλό λεξιλόγιο
 - ✓ απλές προτάσεις (παρατακτική σύνδεση)
 - ✓ ανολοκλήρωτες προτάσεις
 - ✓ γεμίσματα (εεε, χμ)
 - ✓ Παύσειςεπαναλήψεις
 - ✓ διορθώσεις

Γραπτός Λόγος

- Είναι προσχεδιασμένος → περιέχει:
 - ✓ φροντισμένο λόγο
 - ✓ υποτακτική σύνδεση
 - ✓ συχνά παθητική σύνταξη
 - ✓ ακρίβεια στη διατύπωση
 - ✓ οργάνωση σε §

Προφορικός Λόγος

- Χαρακτηρίζεται από ύφος καθημερινό, οικείο, φιλικό

Γραπτός Λόγος

- Χαρακτηρίζεται από ύφος τυπικό, επίσημο

Παρατηρήσεις

- Το Προφορικό Κείμενο συνήθως έχει χαρακτηριστικά Προφορικού λόγου και τα Γραπτό Κείμενο χαρακτηριστικά Γραπτού λόγου.
- Ωστόσο υπάρχουν και πολλά παραδείγματα που δείχνουν ότι πολλές φορές είναι *δύσκολο να διακρίνουμε τα όρια* ανάμεσα στα δύο αυτά είδη.

- Έτσι, σε πολλές περιπτώσεις της καθημερινής μας ζωής το Γραπτό Κείμενο έχει στοιχεία Προφορικού Λόγου.

Παραδείγματα:

- ✓ πρόχειρα σημειώματα,
- ✓ sms στα κινητά τηλέφωνα,
- ✓ comics,
- ✓ ημερολόγια,
- ✓ συνθήματα

➤ Φυσικά συμβαίνει και το αντίστροφο, δηλαδή

Προφορικά Κείμενα με χαρακτηριστικά Γραπτού

Λόγου.

Παραδείγματα:

✓ ομιλία σε ακροατήριο

➤ Υπάρχουν και περιπτώσεις με μεικτά χαρακτηριστικά.

Παραδείγματα:

- ✓ μια ιστοσελίδα (γραπτό κείμενο) μπορεί να έχει και στοιχεία γραπτού λόγου (οργάνωση σε §, πιο φροντισμένο λόγο) και στοιχεία προφορικού λόγου (οικείο, φιλικό ύφος)
- ✓ παράδοση μαθήματος (προφορικό κείμενο) έχει στοιχεία και προφορικού λόγου (εξωγλωσσικά, παραγλωσσικά στοιχεία) και στοιχεία γραπτού λόγου (προσχεδιασμένος λόγος)

Συμπέρασμα:

Τα χαρακτηριστικά που έχει ο λόγος μας κάθε φορά επηρεάζονται από:

- ✓ *τους παράγοντες επικοινωνίας (πομπός, δέκτης)*
- ✓ *τις συνθήκες επικοινωνίας (περίσταση, σκοπός)*
- ✓ *το δίαυλο επικοινωνίας (το τεχνητό μέσο επικοινωνίας)*

Αγγελική Χρόνη
Φιλολόγος
1ο Γυμνάσιο Γλυκών Νερών